

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce Ing. I. O., proti žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2002, č. j. X.

takto:

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení Praha ze dne 4. 4. 2002 č. j. X **se zrušuje** pro vady řízení.
Věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou (opravným prostředkem) podaným v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 4. 4. 2002, č. j. xxx, kterým byla zamítnuta jeho žádost o poskytnutí jednorázové částky podle zákona č. 261/2001 Sb. za dobu účasti v národním boji za osvobození v době od 2. 1. 1945 do 5. 5. 1945 jako účastníka domácího hnutí a za dobu účasti od 5. 5. 1945 do 31. 5. 1945 jako účastníka povstání v květnu 1945. Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že nárok nevznikl, když žadatel nenaplnil podmínky zákona, nebylo mu vydáno osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. a toto osvědčení nebylo nahrazeno předloženými doklady včetně prohlášení pamětnice N. Š.. V důvodech rozhodnutí bylo dále uvedeno, že předchozí rozhodnutí ze dne 15. 3. 2002 se tímto rozhodnutím ruší a že rozhodná doba pro účely započtu účasti v národním boji za osvobození je do 9. 5. 1945 a ne do 31. 5. 1945.

Proti tomu žalobce namítl, že se účastnil domácího hnutí směřujícího k osvobození ČSR v době od 2. 1. 1945, což je zřejmé již z přímé účasti jeho otce, který byl i členem Svazu

protifašistických bojovníků, i když není k dispozici jeho osvědčení. Skutečnost, že otec byl důstojníkem československé armády a navíc legionář mohla prokazatelně přivodit újmu celé rodině a bylo logické, že žalobce s ním jako jeho syn spolupracoval, ovšem po válce nevěnoval pozornost shánění nějakého potvrzení. Stejně tak se účastnil bojů v květnovém povstání v době od 5. 5. 1945 do 31. 5. 1945 a o tom předložil potvrzení Vojenské správy v Plzni, podle kterého mu byla započtena tato doba jako činná dobrovolná služba v počtu 27 dnů. K opravnému prostředku (žalobě) připojil návrh na udělení vyznamenání L. O. z 10. 2. 1947, poděkování ONV v Písku L. O. za práci velitele vojenského obvodu M. z 5. 6. 1945, povolání L. O. Ministerstvem národní obrany do činné služby ze 14. 1. 1947, diplom Svazu protifašistických bojovníků udělený v r. 1971 L. O., potvrzení Okresní vojenské správy v Plzni o své základní vojenské službě s uvedením doby od 5. 5. 1945 do 31. 5. 1945 jako dobrovolné činné služby, korespondenci s K. Sch. z r. 1990 a jmenný seznam bojové jednotky vojenského obvodu M. k 5. 5. 1945 obsahující jméno L. O. i jeho, s tím, že by k nim mělo být přihlédnuto.

Žalovaná v písemném vyjádření uvedla, že o žádosti žalobce bylo negativně rozhodnuto nejprve rozhodnutím ze dne 15. 3. 2000 z důvodů, že v době od 2. 5. 1945 do 9. 5. 1945 nenabyl vlastnosti účastníka národního odboje, neboť mu nebylo vydáno osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. Rozhodnutím ze dne 4. 4. 2002 žalovaný shora citované rozhodnutí zrušil a zamítl žádost z důvodu, že žalobce v době od 2. 1. 1945 do 9. 5. 1945 nenabyl vlastnosti účastníka národního odboje, neboť mu nebylo vydáno osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. a předložené doklady toto rozhodnutí nenahrazují. Žalobce nesplnil zákonné předpoklady, ale s ohledem na chybné rozhodování o jeho žádosti ponechává žalovaná rozhodnutí na úvaze soudu.

Žalobce replikoval, že jeho původní žádost nesprávně vyplnil pracovník správy sociálního zabezpečení, proto ji dodatečně opravil. Žalovaná nepřihlédla k seznamu bojové jednotky vojenského obvodu M., v němž je jeho otec uveden jako velitel, on sám jako příslušník. Otec vedl odbojovou skupinu, on se švagrem mu pomáhali.

Věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 31. 12. 2002, proto byla podle § 132 zákona 150/2002 Sb., soudní řád správní, postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.) - tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Žalobce k výzvě Nejvyššího správního soudu znovu poukázal na zaslané materiály a svědectví jeho starší sestry, když osoby s nimiž se jako otcova spojka stýkal, nejsou již naživu.

Nejvyšší správní soud podle § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumává žalobami napadená rozhodnutí v mezích žalobních bodů, může tak ovšem činit pouze v případě, kdy se jedná o rozhodnutí takto přezkoumatelná.

Ze správního spisu předloženého žalovanou vyplývá, že žalobce podal žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky dne 22. 2. 2002, kdy připojil i vlastnoruční žádost ze dne 14. 2. 2002, kde uvedl že od 2. 5. 1945 se podílel na odbojové činnosti a osvobozovacích bojích a od 8. 5. do 31. 5. 1945 prováděl strážní a hlídkovou službu. V žádosti sepsané na úředním tiskopise je jako doba účasti na domácím hnutí uvedena doba od 5. 5. 1945 do 31. 5. 1945. K žádosti připojil jmenný seznam příslušníků I. vojenského obvodu k 5. 5. 1945, v němž je uveden a doklady týkající se odbojové činnosti jeho otce

L. O.. Dne 27. 2. 2002 podal opravený tiskopis žádosti, v němž uvedl dobu účasti na domácím hnutí od 2. 1. 1945 do 5. 5. 1945 a dobu účasti na povstání v květnu 1945 od 5. 5. 1945 do 31. 5. 1945. Dne 7. 3. 2002 k tomu písemně sdělil, že při vyplňování původní žádosti přehlédl nesprávné vyplnění a poukázal na možnost svědectví své sestry.

Dne 15. 3. 2002 vydala žalovaná rozhodnutí č. j. 270 529 120 jímž podle zákona č. 261/ 2001 Sb. žádost žalobce zamítla s odůvodněním, že mu za dobu od 2. 5. 1945 do 9. 5. 1945 nelze přiznat nárok na jednorázovou peněžní částku, protože nedoložil osvědčení podle zákona č. 255/1946 Sb. a předložené doklady toto osvědčení nenahrazují. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 20. 3. 2002 a žalobce proti němu podle obsahu spisu nepodal opravný prostředek.

Již před doručením tohoto rozhodnutí zaslal žalobce žalované přípis ze dne 13. 3. 2002 (žalované doručen 19. 3. 2002) se stejnopisem své žádosti ze dne 14. 2. 2002 včetně doplnění potvrzení údajů v žádosti uvedených podepsaného N. Š..

Žalovaná na to vydala nové, touto žalobou napadené rozhodnutí dne 4. 4. 2002, když v jeho odůvodnění uvedla mj. „Naše rozhodnutí ze dne 15. 3. 2002 se tímto rozhodnutím ruší“.

O žádosti tak byla vydána dvě rozhodnutí, z nichž prvé z nich se týkalo části nároku uplatněného v nedoplněné žádosti žalobce, druhé z nich nároku celého, tedy včetně té části o níž již bylo rozhodnuto prvním rozhodnutím. Prvé z nich za zrušené druhým ovšem považovat nelze. Pro řízení podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, se podle § 7 odst. 3 tohoto zákona použije správní řád.

Podle § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí musí být v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, musí být vydáno orgánem k tomu příslušným, vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a obsahovat předepsané náležitosti. Náležitostmi jsou podle § 47 odst. spr. řádu výrok, odůvodnění a poučení o odvolání (rozkladu), když výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto. Výrok obsahující rozhodnutí o předmětu řízení je tou částí rozhodnutí, která je závazná, právní moci schopná a vykonatelná. V odůvodnění rozhodnutí podle § 47 odst. 2 spr. řádu pak správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Pokud by tedy správní řád znal možnost, kdy si správní orgán z vlastního podnětu může své vlastní předchozí rozhodnutí o téže věci zrušit a znovu o ní (nebo její části) rozhodnout, pak by tak musel učinit ve výroku nového rozhodnutí. Zmínka o zrušení předchozího rozhodnutí v odůvodnění napadeného rozhodnutí nemá na existenci předchozího rozhodnutí žádný vliv. Jsou zde tedy dvě různá rozhodnutí o jedné žádosti žalobce, byť jsou obě negativní, vycházejí z různého rozsahu nároku a opírají se o různé důvody. Takový postup je v rozporu se základní zásadou správního řízení plynoucí z ust. § 3 odst. 4 spr. řádu, předpokládající přesvědčivost rozhodnutí. (K nepřípustnosti dvojího rozhodnutí o téže věci ve správním řízení srovnej rozhodnutí Vrchního soudu v Praze zn. 6 A 146/1992 publikovaného v časopise Správní

právo č. 4/94, a zn. 6 A 85/95 publikovaného v časopise Soudní judikatura ve věcech správních č. 3/2001- č. 816).

Za takové situace je třeba považovat žalobou napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a takové rozhodnutí soud zruší pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. rozsudkem bez jednání. U nesrozumitelného rozhodnutí nelze zkoumat jeho soulad se zákonem z hlediska žalobních námitek.

Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. se věc vrací žalované k dalšímu řízení, při němž je vázána právním názorem vyloveným soudem v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V tomto dalším řízení musí vzít žalovaná v úvahu, že před novým rozhodnutím je třeba v souladu se zákonem odstranit prostředky dozorčího práva (§ 65 spr. řádu) prvé rozhodnutí o žádosti, proti němuž žalobce nemohl uplatnit v důsledku vydání dalšího rozhodnutí žalobce opravný prostředek.

Žalobce měl v tomto přezkumném soudním řízení úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. by měl právo na náhradu nákladů řízení; výrok vychází ze skutečnosti, že náhradu nákladů nepožadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. července 2003

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu